

Dr. h.c. prof. MUDr. Jan Breza, DrSc., MHA – 70-ročný

Prof. Dr. h.c. Ján Breza, M.D., D.Sc., MHA, turns 70

Dňa 13. novembra 2018 sa významného životného jubilea dožíva prednosta Urologickej kliniky LF UK, SZU a UNB v Bratislave prof. MUDr. Ján Breza, DrSc. MHA, popredný predstaviteľ slovenskej a európskej urológie, vedec a vysokoškolský pedagóg.

Narodil sa 13. novembra 1948 sa v Bratislave. Po promócií na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1973 prijal pozvanie prof. Zvaru prísť pracovať na Urologickú kliniku LF UK vo vtedajšej nemocnici na bratislavských Kramároch, kde pôsobil najprv ako asistent a neskôr odborný asistent LF UK. Počas svojho pôsobenia na klinike získal postupne špecializáciu z urológie I. a II. stupňa (1976 a 1981) a po obhájení kandidátskej dizertačnej práce (CSc.) v odbore chirurgia (1981) na tému možností získania vhodných darcov na transplantáciu bol habilitovaný na docenta urológie (1987). Doktorát lekárskych vied (DrSc.) v odbore urológie získal v roku 1991 na základe publikácie o erektilných poruchách, ich anatomických a funkčných základoch, diagnostike a liečbe. V roku 1993 si doplnil nadstavbovú špecializáciu zo sexuológie a v roku 1996 sa stal profesorom urológie. V roku 2005 získal certifikáciu pre urologickú onkológiu.

Absolvoval viacero zahraničných študijných pobytov, najdlhšie (1991–1993) pôsobil na Urologickej klinike University of California v San Franciscu, kde sa venoval najmä problematike fyziológie erektilnej funkcie a patofyziológii erektilných porúch.

Ťažiskom odbornej a vedeckej činnosti prof. Brezu sa stala najprv problematika odberov a transplantácií obličiek. Neskôr, najmä vďaka opakovaným študijným pobytom v USA, ako prirodzený dôsledok intenzívneho štúdia, to bola

problematika erektilnej dysfunkcie. V súčasnosti už dlhší čas je jeho vedecký a odborný záujem zameraný prevažne na problematiku urologickej onkológie, problematiku inkontinencie moču a riešenie problémov starnúceho muža, andropauzy.

Od roku 1996 je prof. Breza prednostom Urologickej kliniky LF UK terajšej UNB – Nemocnica akad. L. Déreza v Bratislave. Jedno funkčné obdobie pôsobil ako prodekan LF UK pre zahraničné styky (1997–2000). Od roku 2003 pôsobí aj ako prednosta Urologickej kliniky Slovenskej zdravotníckej univerzity, kde zodpovedá za špecializačné štúdiá v urológii. V rokoch 2003–2010 pôsobil aj ako prorektor SZU pre liečebno-preventívnu činnosť. Záslužná bola jeho aktivita a podiel na

rekonštrukcii špecializačného a kontinuálneho vzdelávania v oblasti urológie, kompatibilného so systémom vzdelávania v krajinách EÚ, chápaného ako celoživotné vzdelávanie. Pedagogická činnosť prof. Brezu je doteraz zameraná jednak na pregraduálnu oblasť (prednášky z urológie a štátne skúšky z chirurgie u poslucháčov LF UK), ale aj na postgraduálnu ako garanta špecializačného a doktorandského študijného predmetu urológia a garanta habilitačného a inauguračného konania v odbore urológia. Významná je aj jeho vedecká škola – profesor, docenti, doktor vied, početní absolventi doktorandského štúdia (PhD.).

Bohatá je prednášková aktivita prof. Brezu na domácich i zahraničných vedecko-odborných podujatiach. Jeho časopisecké i knižné publikácie (vyše 600 záznamov) sa stretli s vysokým počtom ohlasov (takmer 1 400 citácií registrovaných v medzinárodných citačných databázach). Prof. Breza bol, resp. aj v súčasnosti je členom viacerých redakčných rád domácich i medzinárodných odborných a vedeckých časopisov.

Prof. Breza úspešne reprezentoval bratislavskú urologickú kliniku a celú slovenskú urológiu na domácich a zahraničných odborných a vedeckých fórach. Využil svoje jazykové schopnosti i osobné kontakty a na Slovensko pozval mnohých významných európskych a amerických urológov.

V roku 2000 dostal prof. Breza titul doktora honoris causa Jagellonskej univerzity v Krakove a v roku 2010 mu udelila Prešovská univerzita titul doktora honoris causa v odbore zdravotníckej vedy za prínos v rozvoji slovenskej medicíny a jej dlhoročnú reprezentáciu na medzinárodných vedeckých podujatiach.

Za svoju odbornú a vedeckú činnosť získal prof. Breza početné významné ocenenia – cenu Európskej urologickej spoločnosti (EAU), dve ceny Západnej sekcie Americkej urologickej spoločnosti (AUA), cenu Medzinárodnej spoločnosti pre umelé orgány, opakovane cenu Slovenskej urologickej spoločnosti (SUS) za najlepšiu publikáciu roka, opakovane Kostlivého cenu Slovenskej chirurgickej spoločnosti, prémie Literárneho fondu, Reimanovu cenu SLS, Jesseniovu cenu SLS a Jesseniovu cenu SAV.

Prof. Breza je laureátom Krištáľového krídla za rok 2009 v kategórii Medicína a veda a laureátom výročnej ceny Zlatý biatec za rok 2011.

V roku 2011 mu prezident SR udelil štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.

V rokoch 1994-2010 bol prof. Breza prezidentom SUS. V roku 2016 bol zvolený za prezidenta Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), ktorej je čestným členom a nositeľom Zlatej medaily SLS. Prof. Breza je čestným členom aj Českej lekárskej spoločnosti a nositeľom Medaily Jana Evangelistu Purkyně, čestným členom EAU, kde pôsobil ako člen vedeckého výboru (1994-2000), laureátom Frans Debruyne Lifetime Achievement Award (2013), čestným členom SUS, Českej urologickej spoločnosti (ČUS), Maďarskej urologickej spoločnosti (MUT) a Rumunskej urologickej spoločnosti (ARU), členom korešpondentom AUA a Nemeckej urologickej spoločnosti (DGU), národným delegátom Medzinárodnej urologickej spoločnosti (SIU). Od roku 2008 je aktívnym členom Európskej akadémie vied a umenia.

Pri príležitosti súčasného životného jubilea udelila SLS prof. Brezovi svoju najvyššiu poctu Čestnú cenu akademika T.R. Niederlanda a výbor ČUS mu udelil svoje najvyššie vyznamenanie Cenu prof. Eduarda Hradca za rok 2018.

Komplexné hodnotenie osobnosti prof. Brezu, najmä odborného a ľudského profilu je mimoriadne náročné, až nemožné. Prichodí mi konštatovať, že výpočet jeho aktivít môže byť len ťažko úplný vzhľadom na jeho všestrannú angažovanosť.

Je to stále nadšenec, ktorý neľutuje čas ani energiu pre dobro vecí, neváha kedykoľvek aj v noci prísť na pracovisko a pomôcť riešiť vážne situácie, často – ako sám hovorí: „aj keď nemôžem spať“ – premýšľa o diagnostických a liečebných problémoch svojich pacientov.

Veľkú podporu nachádza prof. Breza predovšetkým vo svojej manželke Daniele, ale aj vo svojich deťom, ktoré tiež zasvätil do tajov medicíny, najmä v synovi, ktorý kráča v otcových šľapajách urológa. Veľkú radosť mu robia aj vnúčatá, ktoré možno tiež raz rozšíria lekárske rady.

Vo chvíľach voľna sa utieka do prírody, v zime nevynechá ani jednu sezónu na rodinnú lyžovačku vo

Vysokých Tatrách, v lete relaxuje s rodinou na Liptove, v lone peknej prírody, v kraji podtatranskom, veď napokon je aj čestným občanom kráľovského mesta Hybe.
Vážený pán profesor, milý Janko,

k Tvojmu životnému jubileu si Ti dovoľujem srdečne zablahoželať v mene všetkých Tvojich spolupracovníkov, terajších i bývalých, v mene celej medicínskej a najmä urolologickej obce, ale aj v mene

„zástupu“ Tvojich pacientov, ktorým si prinavrátil zdravie resp. dokonca zachránil život.

Prajem Ti ešte veľa zdravia, spokojnosti, množstvo tvorivých nápadov a v nie poslednom rade veľa radosti a spokojnosti v kruhu svojej rodiny.

Ad multos annos

*prof. MUDr. Dalibor Ondruš, DrSc.
I. onkologická klinika LFUK a OÚSA v Bratislave*